

PROVES D'ACCÉS A LA UNIVERSITAT

PRUEBAS DE ACCESO A LA UNIVERSIDAD

CONVOCATÒRIA: SETEMBRE 2012	CONVOCATORIA: SEPTIEMBRE 2012
HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	HISTORIA DE LA FILOSOFIA

BAREM D'EXAMEN

L'alumne/a contestarà, dins de l'opció que trie, les **quatre** qüestions sobre el text de l'autor que ha treballat en classe.

1ª qüestió: 2 punts; 2ª qüestió: 2 punts; 3ª qüestió: 5 punts; 4ª qüestió: 1 punt.

OPCIÓ PRIMERA

TEXT I

1 No sé si us he de parlar de les primeres meditacions que hi vaig fer; perquè són tan metafísiques i tan
2 poc comunes que potser no seran del gust de tothom. I tanmateix, per tal que es pugui jutjar si els
3 fonaments que he adoptat són prou fermes, em veig d'alguna manera obligat a parlar-ne. Ja feia temps
4 que havia observat que, pel que fa als costums, cal a vegades seguir opinions que un sap que són ben
5 poc segures talment com si fossin indubtables, com ja he dit abans; però, atès que aleshores desitjava
6 dedicar-me només a la recerca de la veritat, vaig pensar que em calia fer precisament el contrari i
7 rebutjar com a absolutament fals tot allò en què pogués imaginar el més petit dubte, per tal de veure si
8 després d'això quedava en la meua convicció alguna cosa que fos completament indubtable. Així, i
9 com que els sentits a vegades ens engañen, vaig voler suposar que no hi havia res que fos tal com ells
10 ens ho fan imaginar. I, com que hi ha homes que es confonen tot raonant, fins i tot en les matèries més
11 simples de la geometria, i hi cometen parallogismes, pensant que jo estava tan exposat a equivocar-me
12 com qualsevol altre, vaig rebutjar com a falsos tots els raonaments que abans havia tingut per
13 demostracions. I, en fi, considerant que tots els pensaments que tenim estant desperts ens poden venir
14 també quan dormim, sense que llavors n'hi hagi cap que sigui veritat, vaig decidir fingir que totes les
15 coses que fins aleshores havien entrat en el meu esperit no eren pas més veritables que les il·lusions
16 dels meus somnis. Però immediatament em vaig adonar que, mentre volia així pensar que tot era fals,
17 calia necessàriament que jo, que ho pensava, fos alguna cosa. I, advertint que aquesta veritat, "penso,
18 ergo existeixo", era tan ferma i tan segura que ni totes les més extravagants suposicions dels escèptics
19 eren capaces de fer-la trontollar, vaig jutjar que la podia admetre sense escrúpols com el primer
20 principi de la filosofia que cercava.

(DESCARTES, *Discurs del Mètode*. Traducció de Pere Font)

QÜESTIONS:

- 1^a. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
- 2^a. Defineix el terme "**veritat**", partint de la informació oferta pel text, i completant-la amb el coneixement que tingues de la filosofia de l'autor.
- 3^a. Redacció: ***El dubte metòdic***.
- 4^a. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que judges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

TEXT II

1 Així, els diferents límits i funcions de la *raó* i del *gust* són fàcilment establerts. La primera
2 procura el coneixement de la veritat i de la falsedat. El segon dóna el sentiment de bellesa i de
3 deformitat, de vici i de virtut. La una descobreix els objectes tal com es troben realment en la
4 naturalesa, sense afegits ni disminucions. L'altre té una facultat productora, i daurant i tenyint tots
5 els objectes naturals amb els colors prestats pel sentiment intern, fa sorgir, en certa manera, una
6 nova creació. La raó, pel fet de ser freda i desapassionada, no motiva l'acció, i només dirigeix
7 l'impuls rebut de l'apetit o inclinació, mostrant-nos els mitjans per a aconseguir la felicitat i evitar
8 el sofriment. El gust, en tant que dóna plaer o dolor, i per tant produeix felicitat o sofriment, esdevé
9 un motiu per a l'acció i és el primer ressort o impuls del desig i de la volició. A partir de
10 circumstàncies i relacions, conegudes o suposades, la raó ens porta al descobriment d'allò ocult i
11 desconegut. Però, després que totes les circumstàncies i relacions ens han estat mostrades, el gust
12 ens fa experimentar, a partir del tot, un nou sentiment de culpa o d'aprovació. El criteri de la raó,
13 basat en la naturalesa de les coses, és etern i inflexible, fins i tot per a la voluntat de l'Ésser Suprem.
14 El criteri del gust, nascut de l'estructura i constitució eternes dels animals, es deriva al cap i a la fi
15 d'aquella Suprema Voluntat que va atorgar a cada ésser la seua naturalesa peculiar i va organitzar
16 les diverses classes i ordres d'existència.

(HUME, *Investigació sobre els Principis de la Moral, Apèndix 1*, "Sobre el sentiment moral". Traducció de
Vicente Vilana)

QÜESTIONS:

- 1ª. Sintetitzo les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
- 2ª. Defineix el terme "**gust**", partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor
- 3ª. Redacció: ***Creença i sentiments.***
- 4ª. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

OPCIÓ SEGONA

TEXT I

1 Així, doncs, no puc ni tan sols admetre Déu, la llibertat i la immortalitat en favor de l'ús pràctic
2 necessari de la meua raó si alhora no lleve a la raó especulativa la seua pretensió d'inspeccions
3 transcendentals, perquè aquesta, per tal d'arribar a tals inspeccions, ha de servir-se de principis que
4 no s'estenen en realitat sinó als objectes de l'experiència possible; tanmateix, quan són emprats en
5 allò que no pot ser un objecte de l'experiència, sempre ho transformen realment en fenomen i així
6 declaren per impossible tota ampliació pràctica de la raó pura. Em calgué, doncs, suprimir el saber
7 per aconseguir lloc al creure, i el dogmatisme de la metafísica –ço és, el prejudici d'avançar-hi sense
8 crítica de la raó pura– és la verdadera font de tota la incredulitat que està en pugna amb la moralitat, la
9 qual incredulitat és sempre molt però molt dogmàtica. Així, doncs, per bé que amb una metafísica
10 sistemàtica, redactada segons les normes de la crítica de la raó pura, no es fa difícil precisament
11 deixar a la posteritat un llegat, aquest no serà cap regal a estimar en poc valor, car només cal adonar-
12 se de la cultura de la raó anant pel camí segur d'una ciència en general, en comparació amb l'anar a
13 les palpentes sense fonament i amb el frívol vagareig de la mateixa raó sense crítica, o veure també la
14 millor utilització del temps per una joventut desitjosa de saber, que rep del dogmatisme habitual un
15 encoratjament tan precoç i tan poderós per a subtilitzar amb comoditat sobre coses de què res no
16 entén i de què tampoc no podrà, com ningú al món, comprendre res, o bé per a aspirar a la invenció
17 de nous pensaments i opinions, descurant així l'aprenentatge de ciències fonamentals, però, sobretot,
18 si tenim en compte l'avantatge inapreciable de posar fi d'ara endavant a totes les objeccions contra la
19 moralitat i la religió d'una forma socràtica, és a dir, per la prova claríssima de la ignorància de
20 l'adversari. Car sempre hi ha hagut i hi haurà en el futur alguna metafísica al món; però, amb ella,
21 també hi haurà una dialèctica de la raó pura, perquè li és natural. Per tant, el primer i més important
22 afer de la filosofia és suprimir d'aquesta dialèctica, d'una vegada per totes, tota influència perjudicial
23 i tancar així la font de tots els errors.

(I.KANT, "Pròleg de la segona edició de la *Crítica de la raó pura*, B XVI - B XVIII. trad. Joan B. Llinares)

QÜESTIONS:

- 1ª. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
- 2ª. Defineix el terme "**saber**" partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor
- 3ª. Redacció: **Limitació de l'ús teòric de la raó als fenòmens.**
- 4ª. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.

TEXT II

1 Tota la moralitat de les nostres accions està en el judici que nosaltres mateixos ens en
2 formem. Si és ver que el bé sigui bé, ha de trobar-se tant al fons dels nostres cors com a les
3 nostres obres, i el primer premi de la justícia és de sentir que hom l'està practicant. Si la
4 bondat moral és conforme a la nostra natura, l'home només potser sa d'esperit i ben
5 constituït en tant que és bo. Si no es conforme i l'home és dolent naturalment, no pot deixar
6 de ser-ho sense corrompre's, i en ell la bondat no és més que un vici contra natura. Fet per a
7 perjudicar els seus semblants com el llop per a assassinar la seva presa, un home humà seria
8 un animal tan depravat com un pèssim llop; i la simple virtut ens faria remordiments.

9 Entrem en nosaltres mateixos, ¡oh jove amic meu! Examinem a banda qualsevol interès
10 personal, a on ens porten les nostres inclinacions. ¿Quin espectacle ens afalaga més, el dels
11 turments o el de la felicitat d'altri? ¿Què ens és el més dolç de fer, i ens deixa una impressió
12 més agradable després d'haver-ho fet, un acte de beneficència o un acte de maldat? ¿Per qui
13 us interesseu en els vostres teatres? ¿És en els crims que us complaeu? ¿És per llurs autors
14 castigats que vesseu llàgrimes? Tot ens és indiferent, diuen, llevat del nostre interès: i, ben al
15 contrari, les dolçors de l'amistat, de la humanitat, ens conhorten en les nostres penes; i, fins i
16 tot en els nostres plaers, estariem massa sols, seríem massa desgraciats, si no tinguéssim amb
17 qui compartir-los. Si no hi ha gens de moral en el cor de l'home, ¿d'on li vénen, per tant,
18 aquests rampells d'admiració per a les accions heroiques, aquests cors robats pels grans
19 esperits? Aquest entusiasme per la virtut, ¿quina relació té amb el nostre interès privat? ¿Per
20 què m'agradaria més ésser Cató que esquinça les seves entranyes, que Cèsar triomfant?
21 Treieu dels nostres cors aquest amor a allò bell i bo, i treieu tot l'encís de la vida. Aquell en
22 què les vils passions han apagat aquests sentiments deliciosos dintre la seva ànima esquifida;
23 aquell que, a força de concentrar-se al dedins d'ell, reïx a no estimar sinó ell mateix, no té ja
24 transports d'ànim, el seu cor glaçat no batega ja de joia; un dolç entendriment no humecta
25 mai els seus ulls; no gaudeix ja de res; el desgraciat no sent ja, ja no viu; ja és mort.

(J.J. ROUSSEAU, *Professió de fe del vicari savoia*. Traducció Josep M. Sala-Valldaura)

QÜESTIONS:

- 1ª. Sintetitza les idees del text mostrant en el teu resum l'estructura argumentativa o expositiva desenvolupada per l'autor.
- 2ª. Defineix el terme "**bondat moral**" partint de la informació oferta pel text i completant-la amb els coneixements que tingues de la filosofia de l'autor
- 3ª. Redacció: **Fonaments de la universalitat moral**.
- 4ª. Comenta breument qualsevol aspecte del pensament de l'autor del text que jutges important en algun d'aquests sentits: per la seua relació amb el d'altres filòsofs, amb fets històrics rellevants (especialment si són coetanis de l'autor o tenen relació amb la seua vida) o amb trets significatius del món contemporani.